

כל שעה פרק שני פסחים

לג.

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

הויד. בהגאט קדש שגגתה מעילה: ר' אומר נמיסה. כדמפרש גמר חטא חטא הנאת קדש מאכילת תרומה כתיב הכא ונטולת בשגגה^א וכתיב בתרומה לא יסאו עליו חטא ומתו זו וגו' (ויקרא כג): **וחכ"ל באזהרה.** רבנן נמי אית להו מילתא דמעילה דהא גזירה שזי גמרי בפרק חמישי דמעילה (דף יח:). **בבביתא** גבי פגם ונהנה ונדבר פגם נהנה ובתלוש מן הקרקע ובשליח ששעה שליחותו כל הני מתרומה גמרי דה אזהרה נמי מתרומה גמרי מה אכילת תרומה הוהיר דכתיב^ב לא יאכל קודש^ג אף הנאת הקדש דמעילה הוהיר ומיהו מיתה לא גמרינן מינה כדמפרשי רבנן טעמיהו כסנהדרין [פד]. דמיעט רחמנא בתרומה ומתו זו והאי זו מיעוטא זו ולא דמעילה וכן עיקר: **מאי טעמא דרבי גרסינן: ומינה.** היינו נרגא. כלומר וכיון דמיתה מהכא נפקא לן על כרחיך הכי מילף ומינה מה תרומה מיתה הכתובה דהא אכילה כתיב דהוא כות אף מעילה אין מיתה עד דליכא כות וליכא למימר דמנא הכי תאמר דמעילה שחיב דה מיתה כפחות מכות: **ומסקיף לה גרסינן: ומסקיף לה רב פפא.** להני דשדו דיה נרגא: **ממאי דרבי.** בתרומה כרצנן דפליגי אלדא שאלו סבירא ליה דבעי כות בתרומה דילמא כאלא שאלו סבירא ליה וספיר מצי למילף מינה מיתה דמעילה דהיא כשזי פרוטה מתרומה אפילו לפחות מכות: **מר צביה דרצנא אמר.** הא מתנינא דלעיל^ד שיצו^ה איתיני צבי מדרשא והכי קאמר סיפא לא אס אמרת בשאר מנות שכן לא חייב בהן קרבן בשוגג^ו שאין מתכוין לאותה מלאכה כשגג שמתכוין לאותה מלאכה: **שאם נפסיון לחסוד אס פטול.** שהוא מתכוין לדבר המותר וחתך את המחזור שאפילו בשבת פטור מלאכת מחשבת בעינין^ז שיתכוין לחתיכת מחזור ומיהו שגג בשבת שאינו יודע שהוא שבת או אינו יודע שהמלאכה זו אסורה: **פאמר דמעילה שאם נפסיון כו' שמעל כגון היו כאן**

גזי חולין וגזי עולה ונתכוין ליטול של חולין והלכה ידו על של עולה ומכיר הוא מי עולה ומי חולין אלא שנסתכל במקום אחר דהיינו שאין מתכוין למעשה זה וחייב מעילה דוחטאה בשגגה כל דכו כתיב ולא כתב דה מיעוטא כדכתיב בשבת מלאכת מחשבת וכתיב בשאר מנות אשר חטא דה^ח פרט למתעסק^ט והיינו מתעסק שמתעסק בדבר אחר וזה לידו: **ר"נ צבי יצחק אמר.** הא לא הוה ליה למימני דהא בשאר מנות נמי אס היה מתעסק בחמיכה ואפי' בשל הימיר ועלמה בידו חתיכת אסור ואפי' דאין מתכוין לזו מלאכת מחשבת היא וחייב אלא הכי קאמר לא אס אמרת בשאר מנות שכן לא חייב בהן קרבן בשוגג^י שאם נפסיון כו' שמעל כגון היו כאן

תרומה טמאה דלא חזיא אלא לאורו דאסור הנאה מתתן נפקא ואס תאמר ובעל הגמרא דבעי מנהני מיילי והא הכי תנאי דהך צרייתא דהפריש חמך תרומה ד"ה אינה קדושה כיון דסבירא להו דאסור בהנאה דבר פשוט הוא דאין קדוש ומאי קבעי ליה יס לומר דפשיטא ליה לגמרא דלא אינטריך למימני בבביתא ד"ה אלא לרבי יוסי הגלילי דמשום דהך דאסורי בהנאה לא אינטריך למימני ולהכי בעי מנהני מיילי לרבי יוסי הגלילי נמי רב נחמן גופיה דמפרש לו ולא לאורו קאמר מה"מ לפי שהיה פשוט לו דלליצא דכ"ה קתני הכי וכה"ג איכא בכמה דוכתיא: **אמר**

ומינה מה תרומה בביתא. אפי' דבסוף כל התדיר (ובכח אס): ובפרק בתרא דמנחות (דף קז.) איכא למ"ד דרבי סבר דון מינה ואוקי באתרא^א הכא אין לומר אוקי באתרא מה מעילה דממון שזי פרוטה אף מעילה דאכילה כן דהא אכילה דהקדש מאכילה דתרומה יליף והאיך יהיה זו מיתה אס לא כשיעור אכילת תרומה דבשאר נהנה ליכא מיתה אלא אכילה אפילו לרבי דומיא דתרומה ואס תאמר אמאי אין מפרש לא אס אמרת בשאר מנות שאלו חייב מיתה עד דהי כות כדדי אכילת פרס תאמר דמעילה דאפי' צעינן כות הא חמך בפרק הנהנה (מעילה יח:). לירף את המעילה אפי' לזמן מרובה וי"ל דליכא נמי למיפדך דילף מתרומה שלא יטטר: **אף מעילה בביתא.** תימה לר"י דהכא משמע דמלך דליף חטא חטא סבירא ליה דמעילה בכיות כמו תרומה וכולהו אית להו גזירה שזי בפרק הנהנה (גס זס אס) יליף מעילה מתרומה למיילי טובא ורבנן לא פליגי ארבי אלא לענין מיתה משום דכתיב זו ולא דמעילה ואס כן מ"ט דרצנ^ב דלעיל דאמרי לא אמר שזי פרוטה עד אלא לענין מעילה אלא בתרומה עד שיהא זו כות: **בתבבין דחתך את התלוש וחתך את המחזור.** ר"ת מפרש נמצא שהוא מחזור^ג דאי נתכוין לחסוד תלוש זה וחתך מחזור אחר מאי איראי נתכוין לתלוש אפילו נתכוין לחסוד מחזור זה וחתך מחזור אחר פטור והואיל ולא איעבידאק מחשבת^ד דתניא בדיקא בפרק ספק אכל (כריתות כ.) היו לפניו שמי נרות ונתכוין לכבות את זה וכבה את זה פטור: **תרנן דו ואלא לאורו.** אורי' דלא אינטריך למיירש מלו אלא לר' יוסי הגלילי דאית ליה חמך מותר בהנאה^ה דלהנך תנאי דאסרי חמך בהנאה נפקא לן מונתן לכהן את הקודש דבר הראוי להיות קודש או מתתן למזבח שאין ליתן אלא מידי דשרי בהנאה לכל הפחות דשייכא דיה נמינה ולכך משמע ליה למירש מתתן לו דבר הראוי לאכילה ולא דבר שאין ראוי אלא לאורו והיינו

תרומה טמאה דלא חזיא אלא לאורו דאסור הנאה מתתן נפקא ואס תאמר ובעל הגמרא דבעי מנהני מיילי והא הכי תנאי דהך צרייתא דהפריש חמך תרומה ד"ה אינה קדושה כיון דסבירא להו דאסור בהנאה דבר פשוט הוא דאין קדוש ומאי קבעי ליה יס לומר דפשיטא ליה לגמרא דלא אינטריך למימני בבביתא ד"ה אלא לרבי יוסי הגלילי דמשום דהך דאסורי בהנאה לא אינטריך למימני ולהכי בעי מנהני מיילי לרבי יוסי הגלילי נמי רב נחמן גופיה דמפרש לו ולא לאורו קאמר מה"מ לפי שהיה פשוט לו דלליצא דכ"ה קתני הכי וכה"ג איכא בכמה דוכתיא: **אמר**

תרומה טמאה דלא חזיא אלא לאורו דאסור הנאה מתתן נפקא ואס תאמר ובעל הגמרא דבעי מנהני מיילי והא הכי תנאי דהך צרייתא דהפריש חמך תרומה ד"ה אינה קדושה כיון דסבירא להו דאסור בהנאה דבר פשוט הוא דאין קדוש ומאי קבעי ליה יס לומר דפשיטא ליה לגמרא דלא אינטריך למימני בבביתא ד"ה אלא לרבי יוסי הגלילי דמשום דהך דאסורי בהנאה לא אינטריך למימני ולהכי בעי מנהני מיילי לרבי יוסי הגלילי נמי רב נחמן גופיה דמפרש לו ולא לאורו קאמר מה"מ לפי שהיה פשוט לו דלליצא דכ"ה קתני הכי וכה"ג איכא בכמה דוכתיא: **אמר**

צו א מיי פ"ה מהל'
מעילה הלכה ג:
צו ב מיי פ"ה מהל'
תרומות הלכה ח:

מוסף תוספות

א. ואפי' דאיכא מ"ד
התם דון מינה ומינה מ"מ
הכי פריך הכא כ"כ
בפשיטות דקאמר שדא
ביה נרגא. חמך שאלו.
ב. דאבא שאלו. חמך
שאלו. ג. [ונתכוין לזה
השאלה] אף שחשב שהוא
תלוש. חמך. ד. [ולא
היי פלאכת מחשבת. חמך
הלא"ש.

רבינו הנהל

ולא אשכחן מאן דאמר
הויד במעילה במיתה אלא
ר'י. דתניא הויד במעילה
ר'י. דתניא הויד במעילה
אומרים באזהרה, ואמרין
חמך טעמא דרבי גמר חטא
מא מתרומה, מה תרומה
במיתה דכתיב ומתו זו
כי יחללוהו, אף מעילה
במיתה, ומינה מה תרומה
בכיות חייב פחות מכות
פטור אף מעילה כך.
ואסיקנא דדארי רב פפא
דאמר אבא שאלו בעי
דמיתו כות וטובה פרוטה
הדר ביה. מר בריה דרבנא
אמר (לא) הכי קתני, לא אס
אמרת בשאר מנות שכן
לא עשה בהן שאין מתכוין
במתכוין, שאם נתכוין
לחתוך את התלוש (בשרה)
וחתך את המחזור פטור,
תאמר במעילה שאם
נתכוין להתחמם בגזי
חולין ונתחמם בגזי עולה
שמעל, רב נחמן בר יצחק
אמר שאם נתכוין להגביה
התלוש וחתך המחזור
פטור, תאמר במעילה
שאם נתכוין להושיט ידו
לחתיכת ליטול חפץ וסך
הקודש (תרומה) [קדש]
שמעל, בדי' במפרשי
תרומה והחמיצה אבל
הפריש חמך תרומה דבי
הכל אינה קדושה, דאין
ראשית דגן תתן לו,
כלומר תתן לו תרומה
מה שראוי לו לאכילה
ולא לאורו מה שאין ראוי
לו, ואפי' שראוי לאורו,
בעינן לו משום, ומתבנין
מתתן בתרומות פ"ב אין
תורמין מן הטמא על
הטהור ואם תרם בשוגג
תרומתו תרומה, ואמאי
והא אינה ראיה לו.
ופריקין שאני הכא דהיתה
לה שעת הכושר קודם
שחטמא, אבל הא דתניא
הפריש חמך תרומה בפסח
דבריו הכל אינה קדושה,
כגון שהוכשרו החטים
והחמיצו וזון מחובבין
קודם קצירתן שלא היתה
להם שעת הכושר כלל.
אמרין מכלל דאי היתה
לה שעת הכושר, כגון
החמיצה אחר תלישה
הכי נמי דקדשה, אמר
ליה רב נחמן בר יצחק
אין חייב נמי בבזירת עירין
פתגמא ובבזירת קדושין
שאלתא וכך מורין בבי
מדרשא כותאי.

א) כסנהדרין [פג]. פד.
ב) קדושין מז: כסנהדרין
פד. ובכח מה. תרומה ג.
מעילה יח: א. שבת כה:
ד) מנחות כה: תרומות פ"ב
מ"ב יבמות פט, ב. וכן
הטמא על הטהור כ"ל,
ו) נומאמר קדושין כ"ל,
ז) ויקרא ה, ח. ויקרא
כב, ט. דף לב: א. ויצלה
יג: א. ויקרא ד, ז.
ט) וכריתות יט, ח. ופי'
חמך כלה למ. ד"ה וא"ר
יומין יומא עו. ד"ה הי
ד"ה עניין ב"מ כה. ד"ה
ומנה ב"ב כ: ד"ה ומה
ובכריתות טז. חמך ד"ה הי
ובכ"ר ד"ה פשיטא.

תורה אור השלם

1. ראשית דגןך וראשית
ויקראך וראשית
צאנך תתן לו:
דברים יח
2. בגורת עירין פתגמא
ותאמר קדושין שאלתא
עד דברת די יקדשן חמך
די שליט עקאה במלכות
אנשא ולמן די יקבא
יתבנה וישפול אנשין די
עלה:
דניאל יד יד

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ומכשמו וכו'
הוהיר דכתיב וכל זו לא
יאכל: ב) ד"ה מר כתיב
כו' בשוגג בשאין מתכוין:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תתן לו. דהנך
תנאי דאסרי חמך בהנאה.
יס לענין דלחלוהי לא
נריך קרב כלל דהא אין
יכול לקרות שם תרומה
דאסורי הנא' לאו דרבי
הוי כדלמרינן צ' בדריש
עשאו הכתוב כו' ופי'
כריתות דף כ"ה א':

מוסף רש"י

הויד במעילה. נהנה
מן הקדש ששזי זו
מעילה נמזל (סנהדרין
פג). במיתה. גמר
פטור (כריתות כב). מיד
חטא חטא מתרומה.
לרוב דברים האל למורה
מתרומה משכבת מעילה
(יח: כתיב הכא ונטולת
בשגגה מקדשי ה' וכתיב
בתרומה כאוולה בשוגג
ולא יסאו עליו חטא
(קדושין כב). תתן לו
ולא לאורו. תתן לו
דבר הראוי לו לאכילת ולא
לחם לאורו להסיר (שבת
כה). בשוגג בתרומה
תרומה. לאמרין כמה
דוכתיא ולא פשיטא
חמך כריתות את חלבו,
אס אינו קדוש משאיות
חמך לאו מכלל לתרום מן
הכטה על היפה שמרומתו
תרומה (מנחות כה).